

فقه مصور عبادات

آسان سازی و آموزش احکام اسلام

حج

زکات

روزه

نماز

پاکی

د. عبدالله بن سالم باهمام

ترجمہ

د. محمد سرور محمد مراد سروری بلخی

غسل

غسل

https://www.al-feqh.com/fa

مطالب

تعریف غسل
موجبات غسل
۱- خروج منی
۲- آمیزش (همبستری)
۳- اسلام آوردن کافر
۴- انقطاع خون حیض
۵- مرگ
وصف غسل
آنچه بر جنب حرام است
غسل مستحب

موجبات غسل

۱- خارج شدن منی

منی: آب سفید و تیره ای است که به شهوت و شدت خارج میشود، وسستی در پی دارد، بویش مانند بوی تخم گندیده است، به دلیل فرموده خداوند متعال: (واگر جنب بودید خود را خوب پاک کنید) (مائده: ۶) و به دلیل فرموده آنحضرت ﷺ به علی رضی الله عنه: (اگر به شدت خارج شد باید غسل کنی).^(۱)

وفضخ الماء: یعنی خروجش به شدت، و غرض از آن منی میباشد.

مسائل

۱. اگر احتلام شد و منی خارج نشد بر وی غسل نیست، اگر پس از بیدار شدنش منی خارج شد غسل لازم است.
۲. اگر منی را در لباسش دید ولی احتلام را بخاطر نداشت بر وی غسل واجب است، به دلیل خروج منی از وی، نبی اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرموده اند: "آب از آب است"^(۲) یعنی: غسل از خروج منی است.
۳. اگر در آلت تناسلی خود حرکت منی را احساس کرد، ولی منی خارج نشد، پس غسلی بروی لازم نیست.

(۱) به روایت ابو داود.

(۲) به روایت مسلم

غسل در لغت

روان کردن آب بر چیزی را گویند

غسل در شریعت

روان کردن آب بر بدن به وصف مخصوص، به غرض عبادت برای الله سبحانه.

۴- انقطاع خون حیض و نفاس

به دلیل حدیث عائشه رضی الله عنها اینکه نبی اکرم ﷺ به فاطمه بنت ابی حبیث فرمودند: "وقتی حیض پیش آید نماز را ترک کن، و هرگاه برگشت و توقف کرد، غسل کن و نماز را اداء نما."^(۳)

و نفاس به اجماع حکم حیض را دارد.

۵- مرگ

به دلیل فرموده آنحضرت در حدیث غسل دادن زینب دختر آنحضرت هنگامیکه وفات یافت: "سه بار بشوئید و یا پنج بار و یا بیشتر از آن بشوئید، اگر لازم دیدید."^(۴)

(۳) به اتفاق بخاری و مسلم.

(۴) به اتفاق بخاری و مسلم.

۴. اگر منی بعلتی و یا به سبب بیماری بدون شهوت خارج شود غسلی بروی نیست.

۵. اگر جنب بود و غسل کرد، پس از آن از وی منی خارج شد، اعاده غسل بر وی واجب نیست، زیرا که این خروج منی بطور اغلب بدون شهوت است، و برای احتیاط وضوء بکند.

۶. وقتی از خواب برخاست لباسش را تر یافت، ولی سبب و علتی بخاطر نداشت، از سه حالت خالی نیست:

أ - متیقن شد که این تری (خیسی) لباسش از منی است، غسل بر وی واجب است، برابر است که احتلام را بخاطر دارد یا ندارد.

ب - متیقن شد که این تری (خیسی) لباسش از منی نیست، غسل بر وی واجب نیست، و حکم آن مانند حکم ادراار است.

ج - در اینکه منی باشد یا خیر؟ شک داشت، بر وی تحقیق لازم است، اگر بخاطرش آمد که منی است پس حکم منی را دارد، و اگر بخاطرش آمد که این تری (خیسی) لباس از اثر مزی است، پس حکم مزی را دارد، و اگر هیچ چیزی را بخاطر نداشت، بعنوان احتیاط غسل بر وی واجب میباشد.

۷- اگر منی را در بدن و لباسش یافت، احتلام را بخاطر نداشت، بر وی غسل لازم است، و همچنین نماز های را که بعد از آخرین خوابش خوانده اعاده کند.

۲- آمیزش (همبستری)

آلت تناسلی مرد وزن در وضعی باهم باشد که سر آلت مرد به داخل فرج زن پنهان گردد، اگر چه منی انزال نشود، به دلیل فرموده آنحضرت: "اگر موضع ختنه تجاوز کند موضع ختنه را غسل واجب شده است."^(۱)

۳- اسلام کافر

زیرا که نبی اکرم ﷺ به قیس بن عاصم هنگامی که مسلمان شد امر فرمودند تا غسل کند.^(۲)

(۱) به روایت ترمذی

(۲) به روایت ابو داوود

وصف غسل

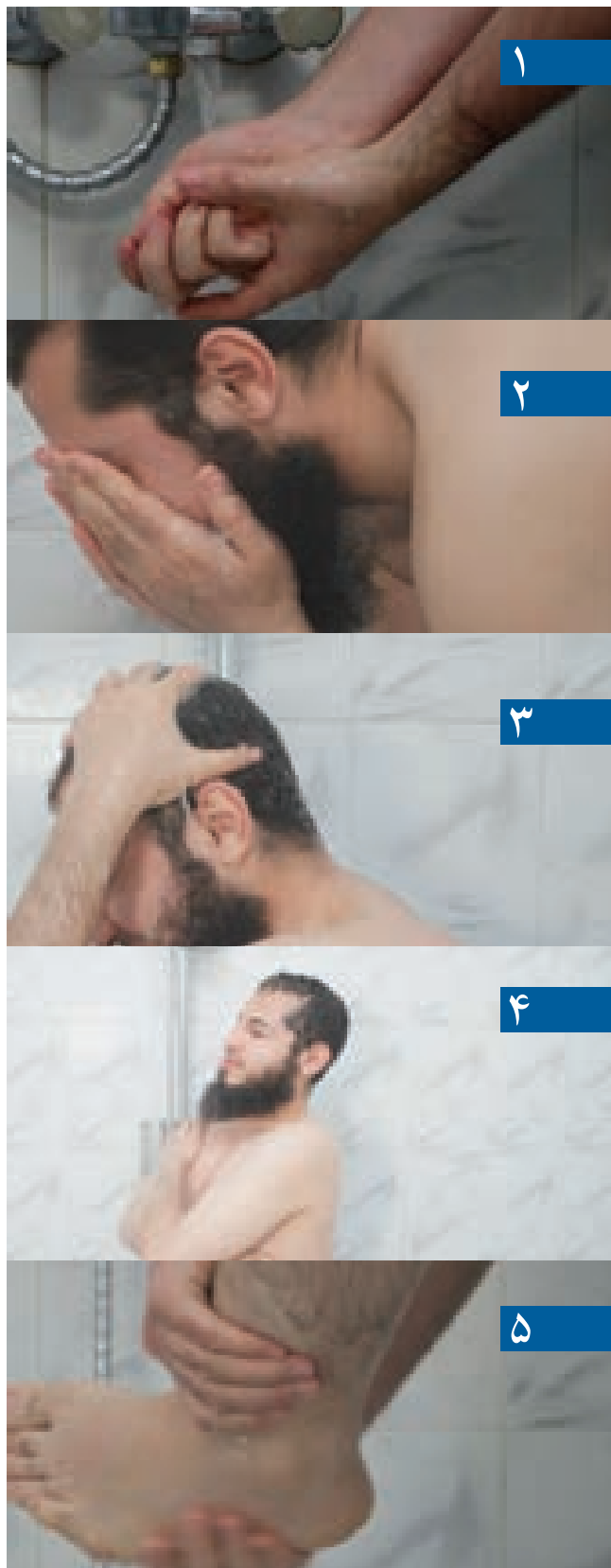
واجب در غسل روان کردن آب بر بدن به هر وصفی که باشد، بغرض غسل کردن. ولی مستحب است که از وصف غسل نبی اکرم ﷺ پیروی کند، چنانچه ام المؤمنین عائشه رضی الله عنها بیان کرده فرمود: "آبی برای پاکی از جنابت به رسول الله ﷺ گذاشتند، با دست راستش به دست چپش دو بار و یا سه بار آب ریخت، پس از آن آلت تناسلی اش را شست و بعد از آن با دستش دو بار و یا سه بار به زمین و یا به دیوار زد، پس از آن مضمضه و استنشاق کرد، و صورت و دستانش را تا آرنج شست، بعد از آن بر سر خود آب ریخت، و سپس بدنش را شست، پس از آن اندکی به گوشه رفت و پاهایش را شست، پارچه ای برایش آوردم آنرا نگرفت، با دستش آب را می افشاند."^(۱) چگونگی غسل ازینقرار است:

۱. هردو کف دست را دو بار و یا سه بار می شوید.
۲. آلت تناسلی خود را می شوید.
۳. دستش را دو بار و یا سه بار به زمین و یا دیوار میزند.
۴. مانند وضوی نماز وضوء میکند، بدون اینکه مسح سر کند و یا پاهایش را بشوید.
۵. آب بر سرش می ریزد.
۶. سایر اعضای بدنش را می شوید.
۷. به گوشه ای میرود و پاهایش را می شوید.

آنچه بر جنب حرام است ۱- نماز:

به دلیل فرمودهء الله متعال: " ای کسانیکه ایمان آوردید به نماز نزدیک نشوید در حالیکه شما مست باشید تا زمانیکه آنچه را می گوئید بدانید و همچنین اگر جنب بودید تا زمانیکه غسل کنید، مگر اینکه عابر سبیل باشید". (النساء: ۴۳)

(۱) به روایت بخاری.

۳- لمس مصحف:

به دلیل فرموده خداوند متعال: "بجز از پاک شدگان آنرا لمس نمیکند" (الرواقعة: ۷۹) و فرموده آنحضرت علیه السلام: "مصحف را جز پاک، کسی دیگری لمس نمیکند."^(۱)

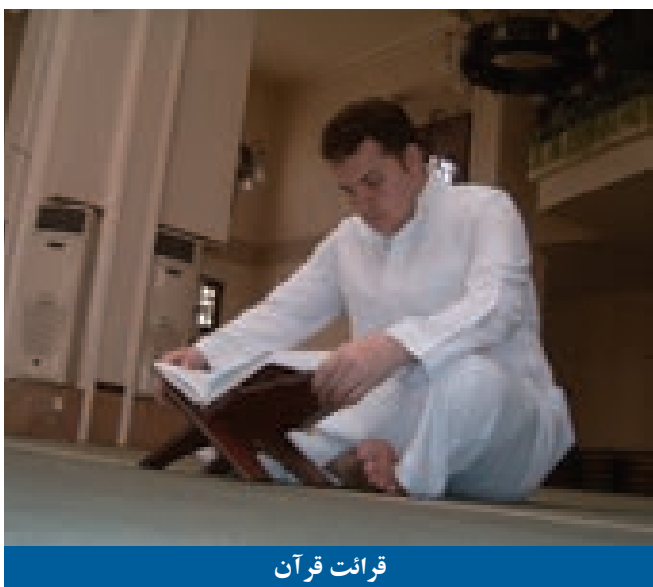

لمس مصحف

۴- قرائت قرآن:

از علی علیه السلام روایت است که فرمود: "رسول الله صلی الله علیه و آله از بیت الخلاء بیرون میشد برای ما قرآن می خواند، و ما گوشت میخورد، هیچ چیزی مانع خواندن قرآن نمیشد اگر جنابت نبود."^(۲)

(۲) امام مالک در موطأ روایت کرده است.
(۳) به روایت ترمذی.

قرائت قرآن

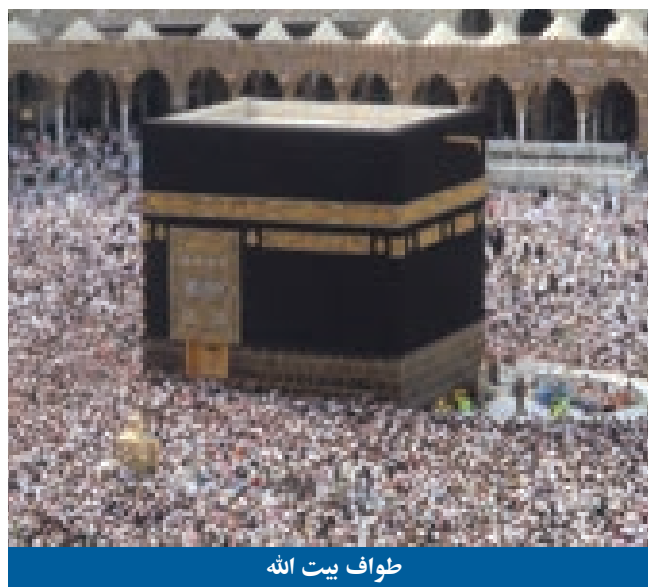

نماز

۲- طواف بیت الحرام:

به دلیل فرموده آنحضرت علیه السلام: "طواف بیت الله به منزله نماز است."^(۱)

(۱) به روایت نسائی.

طواف بیت الله

۴- غسل کردن بعد از آمیزش (همبستری) یا زناشوئی:

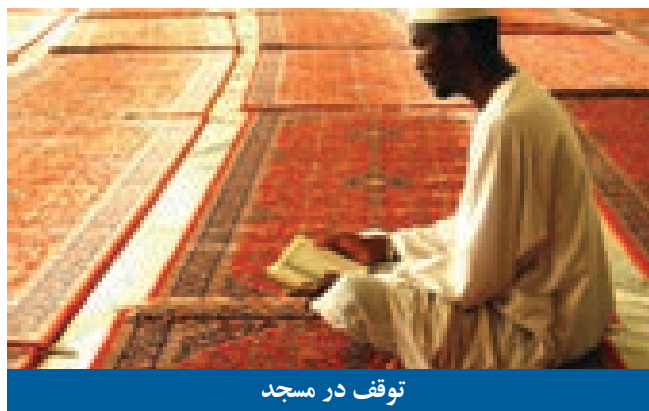
از ابی رافع رضی الله عنه روایت است که نبی اکرم صلی الله علیه و آله روزی با همسرانشان آمیزش کردند، نزد هر یک از آنان غسل نمودند، راوی می فرماید: "گفتم ای رسول الله، برای همه یک غسل نمیکنید؟ فرمودند: این خوبتر و پاکتر و طراوتمندتر است."^(۴)

(۴) به روایت ابوداود.

۵- توقف در مسجد مگر اینکه رهگذر باشد.

به دلیل فرموده الله متعال: « ای کسانی که ایمان آوردید به نماز نزدیک نشوید در حالیکه شما مست باشید تا زمانیکه آنچه را می گوئید بدانید و همچنین اگر جنب بودید تا زمانیکه غسل کنید، مگر اینکه عابر سبیل باشید».(النساء: ۴۳)

توقف در مسجد

غسلهای مستحب

۱- غسل برای جمعه:

به دلیل فرموده آنحضرت صلی الله علیه و آله: "کسی برای جمعه وضوء کرد، خوب است، و کسیکه غسل کند پس غسل بهتر است."^(۱)

۲- غسل برای احرام بستن عمره و حج:

از زید بن ثابت رضی الله عنه روایت است که نبی اکرم صلی الله علیه و آله را دیده است که برای احرام لباسش را از تن بیرون کرده غسل نمود.^(۲)

۳- غسل کردن پس از غسل دادن مرده:

به دلیل فرموده آنحضرت صلی الله علیه و آله: کسیکه مرده را غسل داد، باید خودش نیز غسل کند."^(۳)

(۱) به روایت ابوداود.

(۲) به روایت ترمذی.

(۳) به روایت ابن ماجه.

